

FOTO: SHARMEN LIEMBURG

De 'vogelvloer' van het nieuwe metrostation Noord in april, toen nog in aanbouw. De vloer is inmiddels af. „Ik hoop dat het kunstwerk de aandacht gaat trekken van de argeloze metroreiziger.”

NOORD/ZUIDLIJN

Hij zag Waterland en het station kreeg vogels

Een kunstenaar uit Arnhem kreeg de opdracht het metrostation Noord te verfraaien. Hij ging eens rondkijken in de buurt.

Door Kester Freriks

AMSTERDAM. Onder onze voeten vliegen trekvogels van het hoge noorden naar het verre zuiden. Metroreizigers van station Noord van de Noord/Zuidlijn lopen straks, na de opening op 22 juli, over een donker grijze keramische tegelvloer, waarin beeldend kunstenaar Harmen Liemburg (51) in een lijnenspel de vogels van Waterland weergeeft. *Flyways*, heet het monumentale kunstwerk van 130 meter lengte en 13 meter breed. Kijk, daar de kluut en een gruttojong, en hier, tussen het riet de karekiet. „Het is geen mozaïek, ook geen puzzel, het is inlegwerk”, zegt Liemburg terwijl we het gloednieuwe station bekijken. Er rijden al metro's en omroepberichten weerklinken, werkluï zijn

hard in de weer. Liemburg stond op de shortlist van bureau QKunst dat de kunstwerken voor de Noord/Zuidlijn artistiek begeleidt. In 2013 werd zijn schetsontwerp geselecteerd. Alle zeven stations krijgen een eigen kunstwerk, dat steeds een link heeft met de omgeving. Voor Noord waren dat de ommelanden, met water, riet en weiland - voor Liemburg aanvankelijk onbekend. Hij ging, mét verrekijker, op pad in Waterland, 't Twiske en het Ilperveld en raadpleegde de waarnemingen van de Vogelwerkgroep Amsterdam. De in Arnhem wonende kunstenaar werd meteen verliefd op de talrijke vogelsoorten in dit prachtige gebied.

Voor *Flyways* liet Liemburg zich ook inspireren door de reizigers die straks met tienduizenden per dag van de metrohalte gebruikmaken. Er zijn lokale reizigers, de „Amsterdam-Noorders” zoals hij zegt, toeristen en ook internationale reizigers. Zij weerspiegelen zich in het kunstwerk. „Station Noord ligt dicht tegen landelijk Noord aan”, aldus Liemburg. „De plek waar 's winters de trekvogels naartoe komen. Scandinavië beeld ik uit met

„*Flyways* is een combinatie van onderzoek, fantasie, techniek en ambacht”

Harmen Liemburg
Kunstenaar

sneeuw kristallen en vloeiende vormen, zoals het noorderlicht. Dat is aan de noordkant van het station. Aan de zuidzijde zie je Afrika en de evenaar met vlammeende hitte. Daartussenin ligt Waterland, waar noord en zuid elkaar ontmoeten. En dus ook de vogels die het gebied tijdelijk aandoen of er permanent wonen. De boerenzwaluw uit Afrika komt er de wilde zwaan uit het noorden tegen. Het ontwerp wisselt voortdurend van perspectief en van schaal. Soms zoom ik in naar een donsveer, dan weer zoom ik uit en laat ik de sterren zien waarop de vogels zich oriënteren.”

Liemburg studeerde cartografie in Utrecht en in Amsterdam grafisch ontwerpen aan de Rietveld Academie. „*Flyways* is een combinatie van onderzoek, fantasie, techniek en ambacht”, legt hij uit terwijl we langs en zelfs over het kunstwerk lopen. Dat laatste voelt bijna oneerbiedig, maar ja, het is nu eenmaal een stationsvloer. „De cartografie heeft me geleerd hoe je vormen moet vereenvoudigen binnen een bepaalde schaal. Om details én het grotere geheel vast te houden.

Mutsaerts Natuursteen uit Oisterwijk, die alle nieuwe stations betegelt, snijdt met een aquajet uit de donkere en witte keramische tegels de lijnen en vormen. De tegels meten 30 bij 60 centimeter en vormen samen een grid. Dus het kunstwerk zet zich van de ene tegel voort in de andere. Die tegels noem ik mijn canvas.”

Voor de toekomstige reiziger zal de peronvloer een feest zijn, zelfs zonder vogelaar te zijn. Het is onvoorstelbaar hoeveel sprekende details Liemburg aanbrengt. Hij vertelt telkens een miniatuurverhaal: eerst zien we de roerdomp die uit het riet stapt, dan neemt deze vogel de karakteristieke paalhouding aan zodat het lijkt alsof de vogel zelf een rietpluim is. Verderop zien we de verrekijker van de vogelaar, ook tussen het riet. Of de biddende torenvalk hoog boven het landschap, met aan de horizon een kerkdorp. Boerenzwaluwen zijn neergestreken op een draad. Een kerkuil jaagt langs het riet. Liemburg hoopt dat het kunstwerk „de aandacht gaat trekken van de argeloze metroreiziger, en dat het nieuwsgierig maakt naar het groene buitengebied aan de horizon.”